

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36758
Nom: Història de la Filosofia del segle XIX
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Segon quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1012 - Grau en Filosofia	Història de la Filosofia del segle XIX	OPTATIVA
1012 - Grau en Filosofia	Història de la Filosofia del segle XIX	OPTATIVA

COORDINACIÓ

RAMOS VALERA MANUEL

RESUM

Estudi dels principals corrents del pensament espanyol a partir del Renaixement, incloent-hi el problema de la "identitat" del pensament espanyol. Es farà especial èmfasi en els segles XIX i XX

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Encara que no siga una condició imprescindible haver cursat les assignatures Història de la filosofia moderna I i II, seria convenient haver-les cursades, perquè es tracta d'una assignatura dels continguts de la qual es van decantant en diàleg directe, moltes vegades crític, amb el pensament modern.

Un altre tipus de requisits:

Pel que fa als coneixements i habilitats requerits, el nivell bàsic desitjable dels i de les estudiants que

curser assignatura és el que proporcionen les matèries de l'àrea de fil

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LA FILOSOFIA DEL SEGLE XIX

Panorama general del pensament del segle XIX: autors i corrents.

2. LA FILOSOFIA DE L'IDEALISME ALEMÀ.

La recepció de la filosofia kantiana i els orígens de l'idealisme alemany. Panoràmica i característiques generals de la metafísica de l'idealisme alemany. La filosofia de l'esperit subjectiu de J. G. Fichte. La filosofia de la naturalesa de F.W.J. Schelling.

3. HEGEL: LO ABSOLUT I LA DIALÈCTICA.

- L'absolut des del debat amb Kant i amb l'idealisme postkantian.
- La fenomenologia de l'esperit: l'experiència de la consciència.
- El sistema i la ciència de la lògica: el desplegament de la substància-subjecte.
- Hegel i les seues interpretacions.

4. MARX: LA DIALÈCTICA MATERIALISTA

- Feuerbach i l'esquerra hegeliana.
- La filosofia de la història del materialisme dialèctic.
- La lluita de classes y el proletariat com a subjecte.
- El capital: plusvàlua i fetitxisme

5. SCHOPENHAUER: VOLUNTAT I REPRESENTACIÓ.

La crítica de la filosofia kantiana i la redefinició dels conceptes de fenomen i cosa en si.

- El món com a voluntat.
- El món com a representació.
- El pessimisme de Schopenhauer.

- La crítica de l'idealisme des de la singularitat de l'existència.

6. KIERKEGAARD: FE I EXISTÈNCIA

- La crítica de l'idealisme des de la singularitat de l'existència. - El concepte d'angoixa i la no-relació amb Déu.
- L'absurd com a fora del logos

7. NIETZSCHE: LA GENEALOGIA I LA VIDA

- Veritat i llenguatge.
- L'art i la vida com a fora del logos.
- La genealogia de la moral i la transmutació dels valors.
- Etern retorn i superhome.
- Nihilisme i voluntat de poder.

8. ALTRES TENDÈNCIES.

- Historicisme, positivisme i pragmatisme.
- Les filosofies de la vida: Dilthey i Bergson.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	40,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

1. Classes presencials: hi ha dues hores de classes teòriques, impartides pel professor i en les quals poden participar activament els i les estudiants.

2. Preparació de classes teòriques. Els i les estudiants han d'assistir a les classes teòriques havent llegit el material que per a cada sessió haja recomanat el professor, tant pel que fa als textos clàssics com a la bibliografia secundària bàsica. Aquest treball previ és imprescindible per al bon seguiment de les classes i per a la desitjable participació activa de l'estudiant en el seu desenvolupament.
3. Classes pràctiques. El grup de classe es divideix, eventualment en funció del nombre d'estudiants matriculats, en dos grups de pràctiques, i cada un ha d'assistir a les classes presencials programades, que són una hora per setmana. Ocasionalment, aquestes hores es poden agrupar i fer dues hores seguides cada dues setmanes. Aquestes classes, concebudes com a complement de l'explicació teòrica dels continguts de l'assignatura, segueixen el model d'anàlisi i comentari de textos directament relacionats amb la temàtica desenvolupada pel professor en les classes teòriques.
4. A fi d'avaluar les competències adquirides especialment en les classes pràctiques, tots els i les estudiants han de realitzar i presentar per a la seua avaluació un assaig o treball individual original sobre un text o temàtica prèviament consensuat amb el professor, la qualificació del qual forma part de la nota final.
5. Tutories. Hi ha dos tipus de tutories: unes de programades per a la preparació i supervisió del treball pràctic i altres per a consultes.

AVALUACIÓ

La nota final de l'assignatura reflecteix la qualificació de l'examen escrit en què s'avaluen els continguts, competències i habilitats desenvolupats en les classes presencials teòriques i pràctiques, i la qualificació de l'assaig original. Prova escrita: La qualificació de la prova escrita suposa el 80% de la nota final (fins a 8 punts sobre 10). Assaig original: La qualificació de l'assaig representa el 20% de la nota final (fins a 2 punts sobre 10). La composició de la nota final s'atà, en síntesi, al quadre següent: prova escrita, 80%; assaig original, 20%; TOTAL 100 %. Per a aprovar, els i les estudiants necessàriament han de fer un examen, en el qual han de demostrar l'adquisició de les competències exercides en les classes presencials teòriques i pràctiques, i presentar l'assaig original esmentat. Per a poder sumar els punts obtinguts en l'assaig, els i les estudiants han d'obtenir almenys un 4 (sobre 8) en l'examen. Si no es lliura l'assaig, la qualificació serà de NO PRESENTAT, i es conservarà la nota obtinguda en l'examen fins a la presentació d'aquest assaig dins de les dues convocatòries oficials del curs acadèmic. Llavors, s'aplicaran els criteris exposats més amunt i es procedirà a la qualificació.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Fichte, J.G., Introducciones a la Doctrina de la Ciencia. Madrid: Tecnos, 1997. -Contribución sobre la Revolución francesa. Pamplona: Laetoli, 2024 Hegel, G. W. F.: Fenomenología del espíritu. Madrid: Abada, 2010. – Enciclopedia de las ciencias filosóficas. Madrid: Alianza, 1997. – Principios de la filosofía del derecho. Barcelona: Edhasa, 1999. – Lecciones sobre filosofía de la historia universal. Madrid: Alianza, 2004. – Introducción a la historia de la filosofía. Madrid: Escolar y Mayo, 2012. – Ciencia de la lógica. Madrid: Abada, 2019. Kierkegaard, S.: El concepto de angustia. Madrid: Alianza, 1997. – Kierkegaard. Madrid: Gredos, 2010. – Temor y temblor. Madrid: Trotta, 2019. – Migajas filosóficas. Madrid: Trotta, 2019. Marx, K.: Crítica de la filosofía del Estado de Hegel. Madrid: Biblioteca Nueva, 2002. – Manuscritos: economía y filosofía. Madrid: Alianza, 1997. – Elementos fundamentales para la crítica de la economía política (Grundrisse), México: Siglo XXI, 2001. - El Capital. Crítica de la economía política. México: Siglo XXI, 2008. Marx, K., Engels, F.: La sagrada familia. Madrid: Akal, 1981. – La ideología alemana, Madrid: Akal, 2013.
- Nietzsche, F.: El nacimiento de la tragedia, Madrid: Alianza, 2004. – Sobre la utilidad y el perjuicio de la historia para la vida. Madrid: Biblioteca Nueva, 2003 - Así habló Zaratustra. Madrid: Alianza, 1997. – Más allá del bien y del mal. Madrid: Alianza, 2005. – Crepúsculo de los ídolos. Madrid: Alianza, 1996. – La genealogía de la moral. Madrid: Alianza, 2005. – Sobre verdad y mentira en sentido extramoral. Madrid: Tecnos, 2012.
- Schelling, F.W.J. Obras seleccionadas. Madrid: Gredos, 2012.
- Schopenhauer, A.: El mundo como voluntad y representación. Madrid: Alianza, 2010. – Sobre la voluntad en la naturaleza, Madrid, Alianza, 1987
- Althusser, L.: La revolución teórica de Marx. México: Siglo XXI, 2004 Arnaud, P.: Sociología de Comte. Barcelona: Península, 1986. Blanco Ragueira, J., Existencia y verdad (Alrededor de Kierkegaard). México: UNAM, 1983. Bloch, E.: Sujeto-Objeto. El pensamiento de Hegel. México: FCE, 1982. Duque, F.: La era de la crítica: Madrid, Akal, 1998. Fink, E.: La filosofía de Nietzsche. Madrid: Alianza, 2000. Heinrich, M.: Crítica de la economía política. Una introducción a El Capital de Marx, Madrid: Escolar y Mayo, 2008. Kojève, A.: La dialéctica del amo y del esclavo en Hegel. Buenos Aires: La Pléyade, 1987. Kolakowski, L.: Las principales corrientes del marxismo. Madrid: Alianza, 1993. Löwith, K.: De Hegel a Nietzsche. La quiebra revolucionaria del pensamiento en el siglo XIX. Buenos Aires: Katz, 2007. Marcuse, H.: Razón y revolución. Hegel y el surgimiento de la teoría social. Madrid: Alianza, 2003. Negro, D.: Liberalismo y socialismo. La encrucijada intelectual de John Stuart Mill, Madrid, Instituto de Estudios Políticos, 1975 Philonenko, A.: Schopenhauer. Una filosofía de la tragedia. Barcelona: Anthropos, 1998. Postone, M.: Tiempo, trabajo y dominación social. Una reinterpretación de la teoría crítica de Marx. Madrid: Marcial Pons, 2006. Ruiz Sanjuán, C.: Historia y sistema en Marx. Hacia una teoría crítica del capitalismo. Madrid: Siglo XXI, 2019. Sánchez Meca, D.: Nietzsche. La experiencia dionisiaca del mundo. Madrid: Tecnos, 2005.

- Schmidt, A.: Feuerbach o la sensualidad emancipada, Madrid, Taurus, 1975 Valls Plana, R.: Del yo al nosotros. Lectura de la Fenomenología del espíritu de Hegel. Barcelona: PPU, 1994. Viallaneix, N., Kierkegaard. El único ante Dios. Barcelona: Herder, 1977. Villacañas, J. L.: La filosofía del idealismo alemán. Madrid: Síntesis, 2001. VV.AA., Kierkegaard vivo. Madrid: Alianza, 1968.